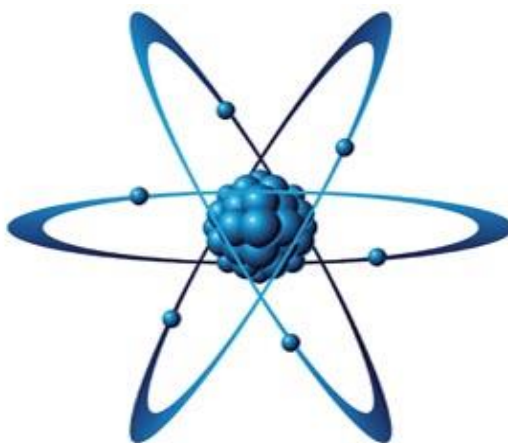

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ”**

Умань – 2013

УДК 001.8:63
ББК 72.5
М58

*Рекомендовано до друку вченою радою
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 2 від 24. 10. 2013 року)*

Редакційна колегія:

Непочатенко О.О. – доктор екон. наук, професор, Україна (відповідальний редактор), **Карпенко В.П.** – доктор с.-г. наук, професор, Україна (заступник відповідального редактора), **Бживач Я.** – доктор наук (Польща), **Жудро М.К.** – доктор екон. наук, професор (Білорусь), **Деревяга П.І.** – кандидат екон. наук, доцент (Казахстан), **Говдя В.В.** – доктор екон. наук, професор (Росія), **Балабак А.Ф.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Господаренко Г.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Грицаєнко З.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Єщенко В.О.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Лихацький В.І.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Мельник О.В.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Осокіна Н.М.** – доктор с.-г. наук професор (Україна), **Парій Ф.М.** – доктор біол. наук, професор (Україна), **Токар А.Ю.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Нестерчук Ю.О.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Кучеренко Т.Є.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Музиченко А.С.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Школьний О.О.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Уланчук В.С.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Прокопчук І.В.** – кандидат с.-г. наук, доцент Україна (відповідальний секретар).

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки», 15-16 листопада 2013 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2013. – 300 с.

ISBN

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень вітчизняних та іноземних науковців. У наукових матеріалах висвітлено питання, що стосуються актуальних питань сучасної аграрної науки.

Розраховано на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються дослідженням питань розвитку сучасної аграрної науки.

ISBN

© Уманський національний
університет садівництва, 2013

ЗМІСТ

АГРОНОМІЯ

<i>О.М. Алексейчук</i>	УРОЖАЙНІСТЬ ШПИНАТУ ГОРОДНЬОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ В ННВВ УМАНСЬКОГО НУС.....	16
<i>Р.В. Безділь</i>	ПОБІЧНИЙ ПРОДУКТ КРОЛІВНИЦТВА – ГНІЙ КРОЛІВ...	18
<i>В. В. Борисенко</i>	ВИСОТА РОСЛИН ТА ДІАМЕТР КОШИКІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ ПОСІВУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО.....	19
<i>В.В. Бортник</i>	ВПЛИВ ОСНОВНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РОСЛИНИ СОРГО ЗЕРНОВОГО.....	21
<i>Б.Г. Ахияров, А.В. Валитов, Э.И. Хабибуллина</i>	КАЧЕСТВО КОРНЕПЛОДОВ СОРТОВ СТОЛОВОЙ СВЕКЛЫ В УСЛОВИЯХ РЕСПУБЛИКИ БАШКОРТОСТАН.....	23
<i>Н.В. Васалатий</i>	МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ АГРОЭКОЛОГИЧЕСКИХ КАТЕГОРИЙ УРОЖАЙНОСТИ ОЗИМОГО РАПСА.....	25
<i>Н.В. Воробйова</i>	ЗНАЧЕННЯ СОРТУ У ФОРМУВАННІ УРОЖАЮ КАРТОПЛІ РАННЬОСТИГЛОЇ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ.....	26
<i>А.А. Галис</i>	АГРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ПРОИЗРОСТАНИЯ ПОДСОЛНЕЧНИКА В НИКОЛАЕВСКОЙ ОБЛАСТИ.....	28
<i>А.А. Даценко</i>	ПІГМЕНТНИЙ КОМПЛЕКС ГРЕЧКИ ЗА ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ДІАЗОБАКТЕРИН І РАДОСТИМ.....	30
<i>В.М. Денисюк</i>	ОСНОВНИЙ ОБРОБІТОК ҐРУНТУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЗВОЛОЖЕНІСТЬ МЕТРОВОГО ШАРУ.....	32
<i>О.А. Дімакова</i>	ВПЛИВ ВИСОТИ ОКУЛІРУВАННЯ НА ЯКІСТЬ ОДНОРІЧНИХ САДЖАНЦІВ ЯБЛУНІ.....	33
<i>І.П. Діордієва, І.Р. Заболотна</i>	ХРОМОСОМНІ ЗАМІЩЕННЯ В СЕЛЕКЦІЇ ТРИТИКАЛЕ...	34
<i>М.О. Дюльгер</i>	ДИНАМІКА ПРИРОСТІВ АГРОЕКОЛОГІЧНИХ КАТЕГОРІЙ УРОЖАЙНОСТІ ПОЖНИВНОГО ПРОСА В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ.....	35

<i>К.С. Євстафієва</i>	ВПЛИВ ТОКОФЕРОЛУ НА ПРОРОСТАННЯ ТА ПРОЦЕСИ ПЕРОКСИДАЦІЇ В ОРГАНАХ КУКУРУДЗИ (<i>Zéa máys</i>) ЗА ДІЇ СОЛЬОВОГО СТРЕСУ.....	36
<i>Т.С. Жигайло</i>	ВЛИЯНИЕ АГРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ НА ФОРМИРОВАНИЕ ПРОДУКТИВНОСТИ И КАЧЕСТВА ЯГОД ВИНОГРАДА В СЕВЕРНОМ ПРИЧЕРНОМОРЬЕ.....	37
<i>А. В. Заболотна О. І. Заболотний</i>	ВПЛИВ ГЕРБИЦИДУ ЛІНТУР 70 WG І РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН ЕМІСТИМ С НА ІНТЕНСИВНІСТЬ ДИХАННЯ І ПРОДУКТИВНІСТЬ ФОТОСИНТЕЗУ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.....	39
<i>І.Р. Заболотна</i>	ВМІСТ КЛЕЙКОВИНИ В ГІБРИДАХ F5-6 ВІД СХРЕЩУВАННЯ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ З ПШЕНИЦЕЮ СПЕЛЬТОЮ.....	41
<i>С. О. Іванова, В.С. Чуйко</i>	АГРОХІМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКО-ПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР.....	42
<i>В.В. Иконникова</i>	ДИНАМИКА ТЕНДЕНЦИИ УРОЖАЙНОСТИ ГОРОХА В УКРАИНЕ.....	44
<i>А.О. Ільїна</i>	ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОТО-СИНТЕТИЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВІВСА.....	45
<i>В. В. Кецкало</i>	ВПЛИВ СПОСОБУ ВИРОЩУВАННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ САЛАТУ ГОЛОВЧАСТОГО СОРТУ ДУМКА.....	46
<i>В.В. Москалець, Т.З. Москалець, М.М. Ключевич, В.А. Полінкевич, В.І. Москалець</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРОФІТОЦЕНОЗІВ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО НА ФОНІ ФІТОПАРАЗИТАРНОЇ СИСТЕМИ.....	46
<i>О.А. Коваленко</i>	ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН ПОСІВІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОДОБРИВ ТА БАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	50
<i>Н.А. Корнілова</i>	ВСТАНОВЛЕННЯ ҐРУНТОВОЇ ПІСЛЯДІЇ ЛОФАНТУ АНІСОВОГО НА РІСТ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН.....	52
<i>Т.К. Костюкевич, Т.О. Блідарь</i>	ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ УРОЖАЕВ ПОДСОЛНЕЧНИКА В ХЕРСОНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	54

<i>І.С. Кравець</i>	ОСОБЛИВОСТІ БІОЛОГІЇ ЯБЛУНЕВОГО КВІТКОЇДА В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	56
<i>К.С. Крупей</i>	ВПЛИВ ІОНІВ Cd ²⁺ ТА Ni ²⁺ НА КАРОТИНО- СИНТЕЗУВАЛЬНУ АКТИВНІСТЬ ДРІЖДЖІВ RHODOTORULA AURANTIACA 1193.....	57
<i>Л.М. Лебідь</i>	ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ СТЕБЛЕСТОЮ.....	59
<i>І.Б. Леонтьук</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ НОРМ КАЛІБРУ ТА БІОЛАНУ В ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.....	61
<i>В.В. Любич, І.О. Полянецкая, О.Г. Сухомуд, В.В. Возиян</i>	УРОЖАЙНОСТЬ И ОСНОВНЫЕ КАЧЕСТВЕННЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПШЕНИЦЫ МЯГКОЙ ОЗИМОЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ СОРТА.....	63
<i>Е. И. Маринин</i>	ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ РЕЖИМА ЗАМОРОЗКОВ ВІНОГРАДАРСКОЙ ЗОНЫ ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ.....	64
<i>І.О. Мельник</i>	ТЕРМІН ЗБОРУ ВРОЖАЮ Й ЕТИЛЕН-ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯБЛУК, ОБРОБЛЕНИХ ІНГІБІТОРОМ ЕТИЛЕНУ ПІСЛЯ ЗБИРАННЯ.....	65
<i>В.П. Миколайко</i>	ОЦІНЮВАННЯ ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК ВИХІДНОГО СЕЛЕКЦІЙОГО МАТЕРІАЛУ ЦИКОРІЮ КОРЕНЕПЛІДНОГО.....	66
<i>О.П. Мордух</i>	ОСОБЛИВОСТІ БІОЛОГІЇ СІРОГО БРУНЬКОВОГО ДОВГОНОСИКА (SCIAPHOBUS SQUALIDUS GYLL.) В УМОВАХ ПЛОДОВОГО РОЗСАДНИКУ ЯБЛУНІ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	68
<i>А.М. Нагорна</i>	ВМІСТ ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ У ФАЗИ РОСТУ І РОЗВИТКУ РОСЛИН ЯЧМЕНЮ ЯРОГО.....	69
<i>В.М. Наумчук</i>	УРОЖАЙНІСТЬ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ.....	71
<i>Я.В. Овсиенко</i>	ВЛИЯНИЕ АГРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ НА РАЗВИТИЕ ФИТОФТОРЫ И ЕЕ ПОВРЕЖДАЮЩЕЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА УРОЖАЙНОСТЬ КАРТОФЕЛЯ.....	72
<i>Г.В. Олещук</i>	ПРОДУКТИВНІСТЬ АГРОКЛІМАТИЧНИХ РЕСУРСІВ ПРОСА НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	74

<i>С.П. Танчик, І.М. Петренко</i>	ВПЛИВ СИСТЕМ ЗЕМЛЕРОБСТВА НА РЕПРОДУКТИВНУ ЗДАТНІСТЬ СЕГЕТАЛЬНИХ ВИДІВ У ПОСІВАХ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ.....	76
<i>В.В. Пиркало</i>	ВМІСТ СУХИХ РОЗЧИНИХ РЕЧОВИН У СЛИВАХ ПІЗНЬОСТИГЛИХ СОРТІВ, ОБРОБЛЕНИХ ІНГІБІТОРОМ ЕТИЛЕНУ ПІСЛЯ ЗБИРАННЯ.....	78
<i>В.В. Поліщук, Л.М. Карпук</i>	УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ IN VITRO ТА ПІДБІР ЕКСПЛАНТІВ КОМПОНЕНТІВ ГІБРИДІВ БУРЯКУ ЦУКРОВОГО.....	79
<i>В. Д. Попова</i>	ВЛИЯНИЕ РАЗЛИЧНЫХ СПОСОБОВ ВЫРАЩИВАНИЯ ПОСАДОЧНОГО МАТЕРИАЛА ГРУШИ И ЯБЛОНИ СО ВСТАВКОЙ НА ПЛОЩАДЬ ЛИСТОВОЙ ПОВЕРХНОСТИ И НАКОПЛЕНИЕ ХЛОРОФИЛЛА.....	81
<i>І.В. Прокопчук, А.В. Петрова</i>	ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	82
<i>G.M. Hospodarenko, M.M. Ptashnyk</i>	CONTENT OF PROTEIN AND STARCH IN THE GRAIN OF WINTER RYE DEPENDING ON THE KINDS, NORMS AND TERMS OF FERTILIZATION.....	83
<i>Т.М. Пушкарьова- Безділь</i>	ВЗАЄМНИЙ АЛЕЛОПАТИЧНИЙ ВПЛИВ НАСІНИН КУКУРУДЗИ ТА МИШЮ СИЗОГО.....	84
<i>С. Т. Разумова, С. А. Васильев</i>	БОЛЕЗНИ ОЗИМОЙ ПШЕНИЦЫ В ПРИЧЕРНОМОРСКОЙ СТЕПИ УКРАИНЫ И МЕРЫ БОРЬБЫ С НИМИ.....	85
<i>Ю.В. Савчук</i>	ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ТА ДЕФЕКАТУ НА ОСНОВНІ АГРОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ҐРУНТУ.....	87
<i>В.В. Сініцина</i>	МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ТЕМПЕРАТУРИ НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ.....	89
<i>Г.Я. Слободяник, І.А. Мединський, Н.Ю. Головацька, В.І. Войцехівський</i>	ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ І УРОЖАЙНІСТЬ ЦИБУЛІ БАТУН.....	90
<i>О.Ю. Стасіневич, І.С. Свіщенко</i>	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ТА ЯКОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД МІНЕРАЛЬНОГО УДОБРЕННЯ....	91

<i>Л.В.Сорока</i>	ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ РУКОЛИ ПОСІВНОГО В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ.....	93
<i>С.Г. Столяр, М.М. Ключевич</i>	РОЛЬ ПРОТРУЙНИКІВ У ОЗДОРОВЛЕННІ ПОСІВІВ ПРОСА В ПОЛІССІ ТА ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	94
<i>А.Г. Тернавський</i>	ВПЛИВ ГУСТОТИ РОСЛИН НА ВРОЖАЙНІСТЬ ОГІРКА ГІБРИДА САТІНА ЗА ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ВЕРТИКАЛЬНИМ СПОСОБОМ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	96
<i>И. Е. Тигунова</i>	ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВЫРАЩИВАНИЯ ЛУКА-ПОРЕЯ В ПОЧВЕННО-КЛИМАТИЧЕСКИХ УСЛОВИЯХ ПРЕДГОРЬЯ КРЫМА.....	97
<i>І.Ю. Ткаченко</i>	ВПЛИВ УМОВ АЗОТНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ФОТОСИНТЕТИЧНОГО АПАРАТУ ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ.....	98
<i>А.В. Толмачова</i>	МОДЕЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ РІВНІВ АГРОЕКОЛОГІЧНОЇ УРОЖАЙНОСТІ СОЇ.....	100
<i>В.В. Токовий, О.А. Керезвас</i>	ВПЛИВ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОНЯШНИКУ.....	101
<i>С. О. Третьякова, А. С. Третьяков</i>	КОЕФІЦІЄНТ КУЩЕННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ.....	103
<i>О. М. Філонова</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН ПРИ ВИРОЩУВАННІ КОРІАНДРУ ПОСІВНОГО ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	104
<i>Я. Г. Цицюра</i>	АГРОХІМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ҐРУНТІВ ВІННИЧЧИНИ...	105
<i>С.А. Четирко</i>	ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ АГРОЦЕНОЗУ ЛЮЦЕРНИ НА КОРМ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЇ МЕХАНІЧНОГО ДОГЛЯДУ.....	107
<i>Р.В. Яковенко</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМ'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В САДІВНИЦТВІ ТА ОВОЧІВНИЦТВІ.....	109

ЛІСІВНИЦТВО І САДОВО ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

<i>О.Б. Бондар</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ ПРОВЕДЕННЯ СЕРТИФІКАЦІЇ В ДП «КРЕМЕНЕЦЬКЕ ЛГ».....	111
<i>А.В. Григоренко</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ВИДІВ РОДУ HYDRANGEA L. С. ЛЕУХИ ІЛЛІНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	112
<i>Ю.А. Запливана</i>	ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ РОДУ HEUCHERA L.....	114
<i>І.Є. Іващенко</i>	МОРОЗОСТІЙКІСТЬ ВИДУ THUJA PLICATA DON.....	116
<i>О.А. Коваленко, К. В. Чабаненко</i>	ВИКОРИСТАННЯМ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ ПРИ РОЗМНОЖЕННІ ЗДЕРЕВ'ЯНИЛИМИ ЖИВЦЯМИ ВИДІВ І КУЛЬТИВАРІВ РОДУ VIBURNUM L.....	117
<i>В.С. Кожухівська</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ №9 МІСТА УМАНЬ.....	119
<i>І.В. Козаченко</i>	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОПТИМІЗАЦІЯ МИСЛИВСЬКОЇ ФАУНИ В ДЕРЖАВНОМУ МИСЛИВСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «КОНОТОПСЬКЕ» СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	121
<i>А.В. Кримова</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ В МІСТІ ВАТУТІНЕ.....	123
<i>Ю.М. Любас</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ПРИБУДИНКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ ПО ВУЛИЦІ ЛІСКРИ 190/2 М. УМАНЬ.....	125
<i>А.О. Любченко</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ В М. УМАНЬ.....	127
<i>Ю.М. Мусієнко</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ СОСНИ ВЕЙМУТОВОЇ (PINUS STROBUS L.).....	129
<i>І.Р. Осифляк</i>	ДУБОВО-ЛИПОВІ КУЛЬТУРИ УРОЧИЩА «БІЛОГРУДІВКА».....	131
<i>М.Ю. Осіпов</i>	ВПЛИВ ГЛОДУ ОДНОМАТОЧКОВОГО НА РІСТ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	133

<i>А.В. Періз</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ ЗОШ №1 М. ДИМИТРОВ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	134
<i>А.А. Пиж'янова, А.Ф. Балабак</i>	УКОРІНЮВАНІСТЬ І РОЗВИТОК РІЗНОТИПНИХ ЗДЕРЕВ'ЯНИЛИХ СТЕБЛОВИХ ЖИВЦІВ СОРТІВ ЧОРНИЦІ ВИСОКОРОСЛОЇ (<i>VACCINIUM CORYMBOSUM</i> <i>L.</i>) У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	136
<i>І. В Шлапак</i>	ПРОЕКТ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ ПІДПРИЄМСТВА «ВІДРОДЖЕННЯ» МІСТА ШПОЛА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	138

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

<i>О.І. Аністратенко</i>	ФУНКЦІОНАЛЬНІ НАПОЇ.....	141
<i>С.М. Бондар, І.А. Грушовий</i>	РАЦІОНАЛЬНІ КОМПЛЕКСИ МАШИН ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОГО РІПАКУ.....	142
<i>В.Д. Войтюк, Т.В. Крикун</i>	ЕФЕКТИВНА СИСТЕМА ПОСТАЧАННЯ ЗАПЧАСТИНАМИ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ ГОСПОДАРСТВ.....	143
<i>С.Ф. Вольвак, Р.Л. Ошитко</i>	РАЦІОНАЛЬНА КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНА СХЕМА УНІВЕРСАЛЬНОГО МАЛОГАБАРИТНОГО МОБІЛЬНОГО КОМБІКОРМОПРИГОТУВАЛЬНОГО АГРЕГАТУ.....	144
<i>Ю. М. Жмуденко</i>	ЗМІНА ВИХОДУ ТОВАРНИХ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ З ОДИНИЦІ ПЛОЩІ САДУ ПІД ЧАС ЗБЕРІГАННЯ ЗА ОБРОБКИ ІНГІБІТОРОМ ЕТИЛЕНУ ПІСЛЯ ЗБИРАННЯ....	145
<i>И.Л. Ветвицкий, К.Б. Дикарев, Л.В. Кислица, И.А. Колесник</i>	К ВОПРОСУ О РЕКОМЕНДАЦИЯХ ПО УТЕПЛЕНИЮ РЕЗЕРВУАРОВ ДЛЯ ХРАНЕНИЯ ЖИДКИХ УДОБРЕНИЙ.....	146
<i>В.В. Кравченко, М.В. Чорновол</i>	РОБОЧІ ОРГАНИ КУЩОРИЗІВ-ПОДРІБНЮВАЧІВ.....	148
<i>Р.В. Оляднічук</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ МЕХАНІЧНОГО НАКОПИЧУВАЧА ЕНЕРГІЇ НА РЕЖИМИ РОБОТИ ТРАКТОРНОГО ДВИГУНА.....	149
<i>О.М. Орлова</i>	СПОСІБ ФУМІГАЦІЇ ЗЕРНОВОЇ МАСИ.....	150

<i>І.Ф. Улянич</i>	ВПЛИВ ОВОЧЕВИХ КОМПОНЕНТІВ НА ЯКІСТЬ ЕКСТРУДОВАНОЇ КОРМОСУМІШІ.....	151
--------------------	---	-----

ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

<i>Л.І. Головкіна</i>	РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА КОНСЕРВІВ ІЗ МОЛОДОЇ КАРТОПЛІ.....	153
<i>Е.Д. Журлова, Л.В. Капрельяни, Е.А. Килименчук</i>	ФЕРМЕНТАТИВНАЯ ЭКСТРАКЦИЯ АНТИОКСИДАНТОВ ИЗ ВТОРИЧНЫХ ПРОДУКТОВ ПЕРЕРАБОТКИ ЗЕРНА.....	154
<i>І.Л. Заморська</i>	ЛЕТКІ КОМПОНЕНТИ ЯГІД СУНИЦІ.....	155
<i>К.В. Костецька, О.П. Герасимчук</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА КРУП'ЯНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗЕРНА ЯРИХ ПШЕНИЦІ, ТРИТИКАЛЕ ТА ЯЧМЕНЮ.....	156
<i>К.В. Костецька, Я.В. Євчук</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗЕРНА ЯРИХ ПШЕНИЦІ ТА ТРИТИКАЛЕ.....	159
<i>Г.В. Ткаченко, К.В. Костецька, П.О. Кравчук</i>	ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ЗЕРНА ГІБРИДУ КУКУРУДЗИ ДКС 4685×1390 В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО.....	161
<i>I.V. Melnik, Y.V. Cherednychenko</i>	THE DOMESTIC MARKET OF CIDERS – THE PAST, THE PRESENT, THE FUTURE.....	164
<i>Д.С. Степаненко</i>	ИЗМЕНЕНИЕ ТОВАРНОГО КАЧЕСТВА ПЛОДОВ КОСТОЧКОВЫХ КУЛЬТУР ПРИ ХРАНЕНИИ С ПРИМЕНЕНИЕМ ЭЛЕКТРОИОНИЗИРОВАННОГО ВОЗДУХА И УПАКОВКИ В ПОЛИЭТИЛЕНОВЫЕ ПАКЕТЫ.....	166
<i>А.Ю. Токар, А.В. Заболотна, Л.М. Сокирська</i>	МІКРОБІОЛОГІЧНА БЕЗПЕЧНІСТЬ САЛАТІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ТРИВАЛОСТІ ЇХ ЗБЕРІГАННЯ У ЗАМОРОЖЕНОМУ ВИГЛЯДІ.....	168

ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО

<i>А.В. Барчук</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КООПЕРАЦІЇ.....	170
<i>І.А. Бержанір</i>	ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ.....	172

<i>В.П. Бечко, Т.В. Юрченко</i>	ОСОБЛИВОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	174
<i>В.В. Бобко</i>	СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.....	176
<i>Н.В. Бондаренко</i>	НАПРЯМИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ.....	178
<i>Н.В. Бондаренко, А.С. Нагірна</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.....	180
<i>П.М. Боровик, О.П. Гаврилюк</i>	ЗАСТОСУВАННЯ НЕТИПОВИХ ФОРМ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “МИТНА СПРАВА”.....	182
<i>О.М. Будагян</i>	ПРИВАБЛИВИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	183
<i>І. Бурачек, Д. Ярмолук</i>	АУТСОРСИНГ І ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ В ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ.....	185
<i>Г.В. Винник</i>	ЗНИЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ОРГАНІЧНОГО САДІВНИЦТВА.....	187
<i>І.В. Ганжуренко</i>	ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ НОВИХ ПІДХОДІВ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГАЛУЗІ РИБНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	189
<i>І.М. Гаркава</i>	УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА.....	190
<i>Н.І. Гвоздєй</i>	ВАЖЛИВІСТЬ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ТА ОСНОВНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	192
<i>С. Г. Господаренко</i>	СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА.....	195
<i>Ю.В. Дубневич</i>	ОСОБЛИВОСТІ І ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ В УКРАЇНІ.....	197

<i>О.В. Дудкевич</i>	ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	198
<i>Є.С. Дубчак</i>	СТАВКИ ПДВ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ.....	199
<i>О.В. Заєць</i>	ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ.....	201
<i>Л. М. Кобрин</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОКО- ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	203
<i>М.М. Ковальова</i>	ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ.....	204
<i>І.М. Кольцова</i>	ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	206
<i>Т.В. Кубко</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО РИНКУ ІПОТЕКИ В УКРАЇНІ.....	208
<i>Є.К. Кучеренко</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....	210
<i>Т.Є. Кучеренко</i>	РОЗВИТОК ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	212
<i>Ю.П. Мазур</i>	ОСНОВНІ ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ.....	214
<i>І.Г. Максименко</i>	КОНКУРЕНЦІЯ, ЯК ОСНОВНА ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ РИНКУ НАУКОЄМНОЇ ПРОДУКЦІЇ АПК.....	215
<i>А.О. Максименюк</i>	ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	216
<i>М.А. Мамаєнко</i>	СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	218
<i>О. Т. Прокопчук, О. І. Мацько</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	219

<i>В.В. Мельник</i>	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....	222
<i>К.М. Мельник</i>	НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ.....	223
<i>В.Ф. Мервенецька</i>	БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ.....	225
<i>Н.В. Оляднічук</i>	ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ: ВИМОГИ СЬОГОДЕННЯ.....	227
<i>М.О. Палій</i>	МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ЯК ФІНАНСОВА БАЗА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	229
<i>Л.А. Панкратова</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ БАНКІВСЬКИХ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ.....	231
<i>О.М. Поліщук</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	233
<i>І.В. Прокопович-Павлюк</i>	РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОСЛИННИЦТВА В УКРАЇНІ.....	235
<i>О.Т. Прокопчук</i>	ВПЛИВ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СТРУКТУРИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	237
<i>О.П. Ратушина</i>	ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	241
<i>С.І. Розборський</i>	МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	243
<i>Н.С. Руда</i>	ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ТА ВИРОБНИЦТВО КОНСЕРВОВАНИХ ПЛОДІВ ТА ОВОЧІВ В УКРАЇНІ.....	245
<i>Є.В. Савченко</i>	СОНЯЧНА ЕНЕРГЕТИКА У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	246
<i>D. Sydorczyk</i>	WSPARCIE INFORMACYJNE MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW ROLNICZYCH NA UKRAINIE.....	247

<i>К.Ю. Соколюк</i>	ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ РИНКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ АГРАРНО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	249
<i>О.І. Табенська</i>	ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНИХ ФОРМУВАНЬ.....	251
<i>І.Б. Тернавська</i>	СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	253
<i>А.А. Тодоровська</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОВОЧІВНИЦТВА В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	255
<i>К.Ф. Улянич, Ю.В. Улянич</i>	СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	256
<i>Ю.В. Улянич</i>	ЕКОНОМІЧНА СУТЬ КАПІТАЛУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	258
<i>Л. І. Цилюрик</i>	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	260
<i>Д.Г. Черевко</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ І ЕФЕКТИВНІСТЬ У ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ.....	262
<i>О.Г. Шайко</i>	РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	263
<i>Н.О. Шевченко</i>	СУБ'ЄКТИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ТА ПОРЯДОК ЇХ ФОРМУВАННЯ.....	265
<i>Е.В. Щербакова</i>	ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНІМ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ.....	267
<i>В.В. Ясінська, І.А. Бержанір</i>	МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	269
<i>С.Д. Скуртол</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГУДВІЛУ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....	271
<i>Н.В. Стеценко</i>	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ.....	272
<i>А.О. Курінна</i>	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	274

МЕНЕДЖМЕНТ

<i>В.В. Вакуленко</i>	ОБГРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	277
<i>М.О. Гоменюк</i>	БРЕНД-СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙ.....	279
<i>О.В. Загороднюк</i>	НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАЦІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	280
<i>Л.О. Кустріч</i>	ФІНАНСОВИЙ ІНЖИНІРИНГ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	281
<i>Л.М. Малюга</i>	НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	282
<i>Н.О. Петренко</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	284
<i>Н.Я. Пітель</i>	МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	286
<i>О. М. Саковська</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.....	288
<i>О.А. Сікора</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	290
<i>С.В. Тимчук, С.А. Завірюха</i>	ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ФОРМА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ.....	291

ЗАГАЛЬНООСВІТНІ

<i>М.В. Костюк</i>	ТУРИЗМ ЯК ФЕНОМЕНАЛЬНЕ ЯВИЩЕ СУЧАСНОСТІ.....	293
<i>А.О. Максютов</i>	ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ.....	295
<i>В.В. Чорний</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	297

Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Харківська, Херсонська, що потрапили до четвертого кластеру, ситуація з виробництва продукції рослинництва представлена наступним чином. Значні посівні площі та сукупність агротехнічних заходів із внесення добрив сприяли значному виробництву зерна та зернобобових культур, підвищенню врожайності та ефективності сільськогосподарської діяльності виробників цієї продукції.

На сьогоднішній день Україна у виробництві сільськогосподарської продукції, зокрема продукції рослинництва, займає провідне місце серед держав світу. В нашій державі була й залишається дуже значна частка родючих площ під посіви сільськогосподарських культур.

Виробництво продукції рослинництва в нашій державі залишається однією з провідних галузей. Україна залишається одним з лідерів з експорту зерна та зернобобових культур, цукрових буряків, соняшнику. Основними напрямками підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва є мають стати зниження собівартості продукції, впровадження прогресивних ресурсозберігаючих технологій, оптимізація використання техніки, збільшення обсягів внесення мінеральних та органічних добрив.

ВПЛИВ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ СТРУКТУРИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

О.Т. ПРОКОПЧУК, кандидат економічних наук

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

Система прямого оподаткування є одним з найважливіших регулюючих важелів впливу на формування сприятливого економічного середовища функціонування сільськогосподарських товаровиробників та засобом стимулювання розвитку аграрного сектору. Беззаперечним є вплив системи оподаткування на процеси створення та руху капіталу, рентабельність галузей економіки та окремих підприємств, що вимагає зваженого підходу до формування податкового механізму, реалізація якого, поряд з виконанням фіскальних завдань, повинна сприяти досягненню стратегічних цілей і завдань держави у сфері аграрного виробництва.

Внаслідок реалізації податкової політики держави, спрямованої на стимулювання розвитку аграрного сектору шляхом застосування спеціального режиму прямого оподаткування, відбулись докорінні зміни у структурі аграрного виробництва, поширились процеси концентрації капіталу, підвищилась ефективність сільськогосподарського виробництва та рентабельність галузі, збільшилась зацікавленість інвесторів у вкладенні коштів в аграрний сектор, відбулись зміни у структурі суб'єктного складу товаровиробників, розподілі площ сільськогосподарських угідь, методах господарювання.

В результаті проведеного аналізу економічних трансформацій в аграрному

секторі виявлено, що за останні дванадцять років темпи нарощування обсягів валової продукції сільського господарства високі і складають 57,9%. В той же час, у структурі розподілу виробництва валової продукції по формам господарювання не спостерігається значних змін. Так, на сільськогосподарські підприємства припадає близько 47% валової продукції сільського господарства, частка ФГ – складає в середньому 7 %, а господарства населення виробляють майже половину ВПСГ.

Внаслідок реалізації політики податкового стимулювання держава втратила важливий важіль впливу на формування та розподіл фінансових ресурсів, що з часом призвело до зниження фіскальної ефективності механізму прямого оподаткування та послаблення доходної бази бюджету.

Також необхідно відмітити змін частки надходжень податків від сільськогосподарських товаровиробників у загальній сумі податкових надходжень до Зведеного бюджету Черкаської області: протягом 2000–2012 рр. частка податкових надходжень від підприємств галузі в середньому коливалась в межах 5-6%, і лише в окремі роки її розмір перевищував 8%, що пояснюється запровадженням спеціальних режимів прямого і непрямого оподаткування. На кінець 2012 року питома вага надходжень від сільськогосподарських підприємств у Зведеному бюджеті становить 8,2%. Означена тенденція пояснюється збільшенням загальної суми надходжень до Зведеного бюджету Черкаської області у 6,4 рази та наявністю спеціальних режимів прямого і непрямого оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників, що і визначає роль галузі у формуванні доходної бази бюджетів.

В цілому спостерігається загальна тенденція збільшення сум надходжень від сільськогосподарських товаровиробників, що спростовує твердження про те, що «вітчизняне сільське господарство є бездонною діжкою для державного бюджету». Водночас податковий потенціал галузі залишається не реалізованим.

Важливим напрямком аналізу податкових надходжень є дослідження їх структури. Структура податкових надходжень в цілому і галузі сільського господарства кардинально відрізняються. Якщо у загальних надходженнях співвідношення прямих і непрямих податків розподіляється як 60% і 40% відповідно, то у сільському господарстві переважають надходження від прямих податків – вони складають протягом досліджуваного періоду понад 90%, що пов'язано з функціонуванням з 1999 року спеціального режиму справляння ПДВ у сільському господарстві.

Таким чином, реалізована політика податкового стимулювання в галузі призвела до поступового зростання сум сплачених прямих податків та перерозподілу в їх структурі. Проведені дослідження свідчать, що підприємства галузі сплачують практично тільки прямі податки та збори.

Найбільша частка у структурі сплачених прямих податків припадає на ПДФО – від 60–75% протягом досліджуваного періоду (2000-2012 рр.). Це пов'язано зі збільшенням бази оподаткування (доходу); бази по інших податках (за виключенням ФСП та земельного) за означений період практично

не змінювались.

Вагому частку займає плата за землю – близько 20%, не зважаючи на те, що майже 80% суб'єктного складу товаровиробників використовує спеціальні податкові режими і власники земельних ділянок (паїв), що здали їх в оренду платнику ФСП звільняються від сплати земельного податку. При цьому платники податків, що перебувають на спецрежимі не звільняються від сплати земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються для ведення сільськогосподарського виробництва та орендної плати. Суттєва і стабільна частка означеного податку у структурі обумовлена практично незмінним розміром податкових надходжень від фізичних осіб за земельні ділянки, надані для ведення ОСГ та земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку.

Також спостерігається різке падіння частки ФСП у структурі сплачених податків – з 27% у 2000 році до 3,0% у 2012 році, що пов'язано з законодавчими змінами у механізмі його формування, недосконалістю бази оподаткування та надмірно низьким рівнем ставок. Частка інших прямих податків, сплачених суб'єктами господарювання галузі сільського господарства, у тому числі і податку на прибуток, в сумі складає 3,7% у 2012 році і за досліджений період практично не спостерігається тенденцій до її зміни.

Результати проведеного аналізу структури податкових надходжень свідчать, що основним бюджетоутворюючим податком в галузі є ПДФО, а роль інших прямих податків, що сплачуються з доходів юридичних осіб (податок на прибуток, ФСП) зведена до мінімуму. Зазначене доводить необхідність формування адекватного механізму прямого оподаткування сільськогосподарських підприємств, спрямованого на забезпечення належного рівня фінансування доходної бази відповідних бюджетів.

В процесі реформування галузі сільського господарства відбулась зміна складу та структури форм господарювання. Поряд із збільшенням кількості фермерських господарств в 1,8 разів та кількості ОСГ в 2,2 рази, активного розвитку набули господарські формування холдингового типу, створені на основі оренди землі потужними промисловими, фінансовими та сервісними структурами.

Значна диференціація показників ефективності діяльності суб'єктів господарювання, на нашу думку, повинна бути врахована при формуванні механізму прямого оподаткування, що дозволить в повній мірі реалізувати наявний податковий потенціал галузі сільського господарства та створити рівні конкурентні умови для всіх форм господарювання.

Більшість вчених, під податковим потенціалом галузі розуміють максимально можливий рівень вилучення податків і зборів від конкретної галузі за визначений період часу при оптимальному використанні всіх наявних ресурсів (фінансових, економічних, природних та ресурсів праці). Також окремі вчені зазначають, що податковий потенціал – це обсяг реальних і потенційних ресурсів, які підлягають оподаткуванню, а також можуть бути об'єктом

оподаткування при розширенні його податкової бази. Кількісна оцінка податкового потенціалу передбачає визначення частини фінансових ресурсів, які можуть розглядатись як податкові та визначення граничного рівня податкового навантаження для галузі.

Кількісною характеристикою оцінки ефективності податкового механізму є податкове навантаження, яке виступає індикатором ефективності податкової системи. Податкове навантаження за досліджуваний період коливалось від 1,7–1,3% на одну гривню виручки, 10–26% на одну гривню прибутку, і в 2010 році становило 7,2 %, що характеризує його рівень як помірний. Це пов'язано з механізмами оподаткування товаровиробників на реальних засадах – розмір сплачених податків для 80% платників не залежить від результатів їх діяльності. Тому виникає зворотна залежність між розміром податкового навантаження і прибутком: зі збільшенням прибутку у 2012 р. відносно 2007 р. у 6 разів податкове навантаження за означений період знизилось на 19 в. п.

Низький рівень податкового навантаження, поряд з відмовою від оподаткування прибутку та підвищенням рівня рентабельності сільськогосподарської діяльності, став вирішальним стимулом підвищення інвестиційної привабливості галузі сільського господарства. Як наслідок, за останні десять років спостерігається збільшення іноземних інвестицій у сільське господарство майже у 30 разів; максимального значення було досягнуто у 2011 році – 19,32 млн доларів США, що складало 8,5% від загальної суми іноземних інвестицій в економіку Черкаської області.

Безумовно, домінуючу роль у позитивній динаміці інвестиційної активності галузі відіграє механізм прямого оподаткування. Тому при визначенні напрямків реформування системи прибуткового оподаткування підприємств галузі, необхідно враховувати вплив податкових регуляторів на інвестиційні процеси, що може бути реалізовано шляхом встановлення інвестиційної податкової знижки (передбачає зменшення оподатковуваного прибутку на всю суму різниці між капітальними інвестиціями та амортизаційними відрахуваннями, використаними на інвестиційні цілі) та інвестиційного податкового кредиту (встановлення ставки в діапазоні 2,5–15 %), що в сукупності забезпечить поступове підвищення інвестиційної активності в АПК відповідно до пріоритетів економічного розвитку держави.

Отже, запровадження спеціального режиму прямого оподаткування в умовах тотальної збитковості сільськогосподарського виробництва сприяло виходу галузі з кризового стану, нарощуванню обсягів валової продукції, прибутку, підвищенню показників рентабельності та збільшенню кількості прибуткових підприємств. Проте за останні десять років поглибилась диференціація господарств відносно рівня отримуваного доходу, сформувались потужні аграрні корпорації, змінились методи господарювання, покращився фінансовий стан, ефективність діяльності та рівень рентабельності підприємств галузі, що потребує адекватного відображення при формуванні податкового механізму, який на сьогодні не відповідає реаліям розвитку економічних процесів в галузі.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ
АГРАРНОЇ НАУКИ”**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки», 15-16 листопада 2013 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2013. – 298 с.

*Технічний редактор, художнє оформлення
і комп'ютерна верстка І.В. Прокопчук*

Друкарська підготовка і друк – СПД І.М. Трубак

Підписано до друку 25. 10. 2013. Формат 60 x 84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Фіз. друк. арк. 16,2. Ум. друк. арк. 15,7. Наклад 200.

Закрите акціонерне товариство «Нічлава»
03680, м. Київ-680, вул. Героїв Оборони, 10

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 556 від 08. 08. 2001 р.

Віддруковано ПАТ “ВІПОЛ”. 03151, Київ, вул. Волинська, 60
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру серія
ДК № 4404 від 31.08.2012 р
Зам. 13-405.